

ОСВІТНІ ПРОГРАМИ

БІРКІВСЬКОЇ

ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ

ШКОЛИ I-III СТУПЕНІВ

імені І.А.Цюпи

Зіньківської міської ради

Полтавської області

НА

2023-2024 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

I. Бірківська загальноосвітня школа I-III ступенів імені І.А.Цюпи Зіньківської міської ради Полтавської області. Орієнтована кількість класів – 9, у них учнів – 55. Режим роботи – п'ятиденний.

II. Основні нормативні документи, відповідно до яких організовано освітній процес:

✓ Закон України «Про освіту»

Стаття 23. Автономія закладу освіти

1. Держава гарантує академічну, організаційну, фінансову і кадрову автономію закладів освіти.
2. Обсяг автономії закладів освіти визначається цим Законом, спеціальними законами та установчими документами закладу освіти.

Стаття 33. Освітня програма

1. Основою для розроблення освітньої програми є стандарт освіти відповідного рівня (за наявності).
2. Освітня програма містить:
  - вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;
  - перелік освітніх компонентів та їх логічну послідовність;
  - загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти.
3. Освітні програми розробляються закладами освіти, науковими установами, іншими суб'єктами освітньої діяльності та затверджуються відповідно до цього Закону та спеціальних законів.

Освітні програми повинні передбачати освітні компоненти для вільного вибору здобувачів освіти.

Заклади освіти можуть використовувати типові або інші освітні програми, які розробляються та затверджуються відповідно до цього Закону та спеціальних законів.

Заклади спеціалізованої освіти, освітні об'єднання та заклади освіти, що здійснюють освітню діяльність на різних рівнях освіти, можуть використовувати наскрізні освітні програми, які охоплюють різні рівні освіти та розробляються, затверджуються (акредитуються) відповідно до цього Закону та спеціальних законів.
4. Освітні програми можуть мати корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

✓ Стаття 11 “Про повну загальну середню освіту”;

✓ Конституції України (ст.53);

✓ Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;

- ✓ розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
- ✓ розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;
- ✓ постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти»;
- ✓ постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011р. №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ від 7 серпня 2013р. №538, від 26 лютого 2020р. №143);
- ✓ наказу МОН України від 12.08.2022 року №743 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
- ✓ наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 року №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»;
- ✓ наказу МОН України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- ✓ наказу МОН України від 13.07.2021р №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
- ✓ наказу МОН від 01.04.2022 №289 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти”
- ✓ наказу МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;
- ✓ листа МОН України від 01.02.2018 №1/9-74 «Щодо застосування державної мови в освітній галузі»;
- ✓ листа Міністерства освіти і науки України від 02.04.2018 р. №1/9-190 «Щодо скороченої тривалості уроку для учнів початкової школи»;
- ✓ наказу МОН України від 14.07.2015 №762 «Про затвердження Порядку переведення учнів (вихованців) загальноосвітнього навчального закладу до наступного класу»;

- ✓ наказу МОН України від 08.05.2019 №621 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 №762»;
- ✓ наказу МОН України від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;
- ✓ листа Міністерства освіти і науки України від 22.07.2019 р. №1/9-471 «Щодо окремих питань переведення учнів закладу загальної середньої освіти до наступного класу»;
- ✓ наказу МОН України від 08.06.2018 року за №609 "Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти";
- ✓ наказу МОН України від 10.07.2019 року №955 "Про внесення змін до наказу МОН від 12.01.2016 року №8 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти»;
- ✓ Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 15.08.2021 №957, із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 483 від 26.04.2022, № 979 від 30.08.2022;
- ✓ наказу МОН України від 07.01.2019 року за № 1369 «Про затвердження Порядку проведення ДПА» з змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 221 від 18.02.2019, № 246 від 19.02.2020, № 1431 від 24.12.2021;
- ✓ листа Міністерства освіти і науки України №4/1513-22 від 06.07.2022 «Про підтвердження кваліфікаційних категорій педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти»;
- ✓ наказу МОН від 8 вересня 2020 року №1115 і зареєстровано в Міністерстві юстиції 28 вересня 2020 року за №941/35224 “Деякі питання організації дистанційного навчання”
- ✓ наказу МОН № 795 від 12.07.21 року «Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти»;
- ✓ постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. №1190 «Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 1094 від 24.12.2019, № 170 від 28.02.2023)

Основні нормативні документи щодо безпеки освітнього процесу:

- Наказ МОН № 1669 від 26.12.2017 р. “Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти”
- Наказ МОН № 974 від 15.08.2016р. “Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України”
- Наказ МОН № 659 від 16.05.2019р. “Про затвердження Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу”
- Наказ МОН № 97 від 31.01.2019р. “Про затвердження примірнього тематичного плану та примірної програми навчання з питань ОП та БЖД”
- Лист МОН № 1/9-436 від 14.08.2020р. «Про створення безпечного освітнього середовища в закладах освіти та попередження і протидії боулінгу»
- Лист Міністерства освіти і науки України від 26 липня 2022 р. № 1/8462-22 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та опалювального сезону в умовах воєнного стану»
- Лист Міністерства освіти і науки України від 06.03.2022 № 1/3371-22 «Про організацію освітнього процесу в умовах військових дій»
- Постанова МОЗ від 06.09.2021 р. №10 “Про затвердження протиепідемічних заходів у закладах освіти на період карантину у зв’язку поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)”
- Наказ МОЗ №2205 від 25.09.2020 “Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти”

III. Особливості організації освітнього процесу .

З метою реалізації положень Конституції України, законодавчих актів України в галузі освіти, створення умов для забезпечення доступу громадян до якісної освіти, вдосконалення культурних і національних освітніх прав і запитів усіх громадян, утвердження високого статусу педагогічних працівників у суспільстві, роботу педагогічного колективу в 2023-2024 навчальному році буде спрямовано на вирішення:

- виконання державних законів та нормативних документів;
- реалізацію навчального плану й навчальних програм з усіх предметів;
- виконання пріоритетних напрямків розвитку школи та на вирішення питань, а саме проблемно-методичної теми : **«Реалізація сучасних підходів до освітнього процесу з метою формування життєво компетентної особистості в контексті НУШ (III етап)».**

Для забезпечення якісного виконання освітніх програм на початку навчального року буде запроваджено «коригуюче навчання» - повторення вивченого матеріалу за минулий рік. Для цього можуть бути проведені діагностичні роботи (усні співбесіди), опитування в 2-9-х класах з основних навчальних предметів з метою визначення рівня засвоєння матеріалу учнями

за попередній рік. Тривалість періоду такого навчання кожен вчитель визначає самостійно: попередньо планує з урахуванням досвіду організації дистанційного навчання в минулому році, вносить певні корективи до плану після проведення діагностичних робіт. Під час вибору на початку навчального року навчально-методичного комплексу для вивчення предмета вчителям необхідно передбачити можливості використання засобів та інструментарію в умовах дистанційного навчання. Школа буде організовувати дистанційне навчання за допомогою: поєднання онлайн-занять через Microsoft Teams, відеоуроків, презентацій; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою; використання безкоштовних вебсерверів та платформ, наприклад, Google, Classroom, Moodle. Інваріантна складова робочого навчального плану сформована на державному рівні і забезпечує реалізацію змісту шкільної освіти на рівні Державних стандартів.

Предмети інваріантної складової робочого навчального плану, що не мають цілої кількості годин, будуть викладатися:

- 5 клас:** - історія - I семестр – 1 година; II семестр – 2 години;
- «Пізнаємо природу» - I семестр – 2 години; II семестр – 1 година;
- 6 клас:** - зарубіжна література: I семестр – 2 години; II семестр – 1 година;
- «Пізнаємо природу» - I семестр – 1 година; II семестр – 2 години;
- 7 клас:** - хімія: I семестр – 2 години; II семестр – 1 година;
- українська мова: I семестр – 1 година; II семестр – 2 години;
- 8 клас:** - історія України: I семестр – 2 години; II семестр – 1 година;
- 9 клас:** - історія України: I семестр – 1 година; II семестр – 2 години;
- географія: I семестр – 2 години; II семестр – 1 година.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Враховуючи кадрове та матеріально-технічне забезпечення обрано такі модулі для вивчення предмета «Фізична культура»:

- 5-6 класи: баскетбол, дартс, шахи, гімнастика, бадмінтон, пляжний бадмінтон, футбол, волейбол, легка атлетика, рухливі ігри, міні-футбол, баскетбол 3х3, доджбол, настільний теніс, шашки, пляжний волейбол;

- 7-9 класи: легка атлетика, волейбол, гімнастика, баскетбол, футбол.

Враховуючи кадрове та матеріально-технічне забезпечення обрано такі об'єкти проектно-технологічної діяльності учнів для вивчення предмета «Трудове навчання»:

- 5 клас - модулі: «Технології художньої обробки деревинних матеріалів», «Технології виготовлення народної і сучасної іграшки», «Технології аплікації», «Технології художньої обробки тонколистового металу та дроту», «Родинний етикет», «Народний етикет», «Алгоритм виконання навчальних проєктів»;
- 6 клас - проєкти: «Витинанка», «Підставка для канцелярського приладдя» у техніці апсайклінг, «Веселі звірята» у техніці тісто пластика, «Символи України» у техніці вишивання лічильними швами, «Закладка» у техніці макраме, «Берегиня» у техніці виготовлення народної іграшки (лялька-мотанка), «Листівка (запрошення на урочистості)» у техніці аплікація, «Кухонна дощечка» у техніці декупаж, «Шарф» у техніці в'язання (руками та гачком), «Атрибути народних свят» техніка на вибір;
- 7 клас – органайзер, підставка для спецій, пано, рамка для фото, малярні роботи;
- 8 клас – обладнання для шкільної майстерні, свічник, скринька, світильник, зачіска, мій одяг;
- 9 клас – обладнання зони відпочинку, обладнання для навчальних кабінетів, мій стиль.

В закладі працюють гуртки різних напрямків: екологічного, художньо-естетичного, краєзнавчого, спортивного та військово-патріотичного.

Заклад забезпечує умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами, які можуть самостійно пересуватись. Доступ до приміщення закладу для осіб з особливими освітніми потребами можливий тільки на I поверх.

Заклад освіти має за мету створення умов для отримання учнями широкої освіти і реалізації їх індивідуальних творчих здібностей, інтересів і нахилів, розвитку умінь, навичок, які дозволяють здобувачам освіти глибоко оволодіти предметами і в цілому загальнолюдською культурою.

Мета діяльності закладу полягає у створенні умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожного учня, його морального, інтелектуального, фізичного, художньо-естетичного зростання, формування ключових компетентностей. Заклад має виховати громадянина демократичного суспільства, яке визнає освіченість, вихованість, культуру

найвищими цінностями, незмінними чинниками соціального прогресу. Нове покоління людей повинно бути здатним ефективно працювати і навчатися протягом життя, оберігати і примножувати цінності національної культури та громадянського суспільства.

Основними завданнями школи є:

- подальша реалізація Державних стандартів загальної освіти;
- систематичне підвищування наукового рівня викладання основ наук з використанням ефективних освітніх технологій;
- забезпечення системи роботи колективу щодо наступності в навчанні між початковою і базовою школою;
- створення умов для поліпшення якості освітніх послуг, особистісної реалізації змісту освіти, індивідуалізації навчання, забезпечення практичної спрямованості освіти шляхом залучення найкращого педагогічного досвіду, розвитку й оптимального використання матеріально-технічної бази школи, якісної організації профільного навчання;
- забезпечення умов якісної підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання;
- формування освітнього простору та позитивного іміджу школи;
- створення «ситуації успіху» для кожного учня;
- дотримання санітарно-гігієнічного режиму, упровадження ефективних методів впливу з метою формування в учнів та їхніх батьків цінності здоров'я, створення умов для запобігання негативних звичок, дитячої бездоглядності, підліткової злочинності;
- виявлення обдарованих учнів, створення умов для розвитку здібностей школярів, залучення їх до світових освітніх стандартів;
- формування конкурентоспроможного випускника школи в умовах глобалізації освітнього простору;
- формування у кожного учня потреби до саморозвитку та самовдосконалення;
- виховання почуття глибокого патріотизму, взаємоповаги, добра та справедливості;
- зміцнення матеріально-технічної бази школи.

Режим дня в закладі підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

Закінчується навчальний рік проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової та базової школи.

Заклад здійснює освітній процес за денною формою навчання. Можуть створюватися класи для дітей з особливими потребами, інклюзивною освітою.

Порядок зарахування, відрахування, переведення учнів до закладу здійснюється згідно з чинним законодавством України.

Відповідно до заяв, поданих батьками або особами, які їх замінюють, заклад створює умови для прискореного навчання та навчання екстернатом.

Індивідуальне навчання (педагогічний патронаж, сімейне (домашнє навчання) та екстернат) у закладі організуються відповідно чинного законодавства України. У закладі створено інклюзивний клас для навчання осіб з особливими освітніми потребами. У разі звернення особи з особливими освітніми потребами або її батьків така група або клас утворюється в обов'язковому порядку.

У разі утворення спеціальних та інклюзивних груп і класів у закладі створюються умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей. Особам з особливими освітніми потребами надаються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Набули широкого використання **нестандартні уроки**, головною метою яких є пробудження й утримання інтересу школярів до навчальної праці. Нестандартний урок - це імпровізоване навчальне заняття, що має нетрадиційну структуру. Назви уроків дають деяке уявлення про цілі, завдання, методику проведення таких занять. Найпоширенішими типами нетрадиційних уроків є: уроки-конференції, уроки-аукціони, уроки-ділові ігри, уроки-змагання, урок-ділова гра, уроки-консультації, відеоуроки, кіноуроки, комп'ютерні уроки, урок-театр, уроки з груповими формами роботи, уроки взаємного навчання учнів, уроки творчості, уроки, які ведуть учні, уроки-заліки, уроки-сумніви, уроки-творчі звіти, уроки-формули, уроки-конкурси, уроки-фантазії, уроки-"суди", уроки пошуку істини, уроки-концерти, уроки-діалоги, уроки-ролеві ігри, уроки-дискусії, уроки-подорожі, уроки-екскурсії, інтегровані уроки, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Інші форми організації освітнього процесу, які проводяться у закладі освіти

Форми організації навчання	Характерні особливості конкретної форми організації навчання
Екскурсія	Специфічне освітньо-виховне заняття, перенесене на підприємство, до музею, на виставку, у поле, на ферму тощо. Освітньо-виховне значення екскурсії - служити

	<p>накопиченню наочних уявлень і життєвих фактів, збагаченню чуттєвого досвіду вихованців; допомагати встановленню зв'язку теорії з практикою; сприяти вирішенню завдань естетичного виховання, розвитку почуття любові до рідного краю.</p> <p>Класифікуються залежно від об'єкта спостереження як виробничі, природознавчі, краєзнавчі, літературні, географічні тощо.</p> <p>За освітньо-виховними цілями можуть бути оглядовими й тематичними.</p> <p>За місцем і структурою педагогічного процесу - вступними, поточними (супроводжуваними) та підсумковими.</p> <p>Навчальні екскурсії та навчальна практика учнів організовується відповідно інструктивно-методичного листа Міністерства освіти і науки України від 06.02.2008 р.№ 1/9 -61.</p>
<p>Додаткові заняття та консультації</p>	<p>Проводяться з окремими учнями або групою учнів з метою заповнення прогалин у знаннях, вироблення умінь і навичок, задоволення підвищеного інтересу до навчального предмета.</p> <p>На додаткових заняттях досвідчені вчителі практикують різні види допомоги: роз'яснення окремих питань, прикріплення слабких учнів до сильних, повторне пояснення теми. При цьому в одних випадках потрібне більше використання наочності, а в інших - словесної конкретизації.</p> <p>Консультації - це епізодична форма, оскільки організовуються в міру необхідності. Розрізняють поточні, тематичні та узагальнюючі консультації. Консультації у школі зазвичай групові, що не виключає, звичайно, й індивідуальних консультацій.</p>
<p>Домашня робота</p>	<p>Має не тільки освітнє, а й велике виховне значення, формуючи почуття відповідальності за доручену справу, виробляючи акуратність, посидючість й інші соціально цінні якості.</p> <p>Принципово відрізняється від класної тим, що протікає без безпосереднього керівництва вчителя, учень сам визначає час виконання завдання, вибирає найбільш прийнятний для нього ритм і темп роботи.</p> <p>Необхідність домашньої роботи обумовлена завданнями формування навичок самостійної роботи й підготовки школярів до самоосвіти.</p> <p>Виходячи з дидактичних цілей, можна виділити три види домашніх завдань: ті, що готують до сприйняття</p>

	<p>нового матеріалу, вивчення нової теми; спрямовані на закріплення знань, вироблення умінь і навичок; вимагають застосування отриманих знань на практиці.</p> <p>Особливим видом є завдання творчого характеру, до яких відносяться індивідуальні домашні завдання й завдання окремим групам учнів.</p>
Урок-конференція	<p>Це досить дієва форма організації педагогічного процесу, що має своєю метою узагальнення матеріалу з якого-небудь розділу програми.</p> <p>Вимагає тривалої підготовчої роботи - проведення спостережень, узагальнення матеріалів екскурсій, постановка дослідів, вивчення літературних джерел тощо.</p>
Урок-лекція	<p>Адаптована до умов школи основна форма лекційно-семінарської системи, багато в чому наближається до розповіді, але значно тривалішій за часом. Може займати урочний час цілком. Використовується, коли учням необхідно дати додатковий матеріал або узагальнити його, тому вона вимагає запису.</p> <p>Учні необхідно вчити записувати лекції, показувати прийоми конспектування, використання загальноживаних скорочень і позначень, вчити доповнювати матеріал лекцій, застосовувати необхідні схеми, креслення, таблиці.</p>
Семінари та практикуми	<p>Проводяться у старших класах при вивченні гуманітарних предметів. Використовуються два види семінарів: у формі доповідей і повідомлень; у формі питання-відповідь.</p> <p>Сутність семінарів полягає в колективному обговоренні запропонованих питань, повідомлень, рефератів, доповідей, підготовлених учнями під керівництвом вчителя.</p> <p>Структура семінару: починається з короткого вступу вчителя (введення в тему), потім послідовно обговорюються оголошені питання, у кінці заняття вчитель підводить підсумок, робить узагальнення. Важлива участь в обговоренні опонентів, які теж готуються заздалегідь і попередньо ознайомилися зі змістом повідомлень.</p>
Семінар-диспут	<p>Його відмінність від позаосвітніх диспутів у тому, що зберігається постійний склад класу, диспутом завжди керує вчитель і зберігаються традиції колективної роботи учнів на уроці.</p> <p>Семінар-диспут має й особливу мету - формування оціночних суджень, затвердження світоглядних позицій.</p>
Практикуми або практичні	<p>Застосовуються при вивченні дисциплін природничого циклу, а також у процесі трудової та професійної підготовки, проводяться в майстерні, у навчальних</p>

заняття	кабінетах і на дослідних ділянках. Зазвичай робота будується в парах або індивідуально по інструкції або алгоритму, запропонованому учителем.
Факультативи	Ефективна форма диференційованого навчання й виховання. Основне завдання - поглиблення й розширення знань, розвиток здібностей та інтересів учнів, проведення планомірної профорієнтаційної роботи. Розподіл учнів по факультативах добровільний, але склад залишається стабільним протягом року. Працює за певною програмою, яка не дублює навчальну. Ефективним є поєднання лекцій його керівника з різними видами самостійної роботи учнів.
Заняття в гуртках	Припускають певну програму діяльності, яка менш сувора й допускає внесення істотних коректив у залежності від побажань дітей, обставин, що змінюються відповідно до діяльності та інших факторів.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, метою якого є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі. Початкова освіта здобувається з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов.

Базова середня освіта здобувається після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 01 вересня поточного навчального року повинні розпочати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей)

Види внутрішкільного моніторингу:

1) за цілями проведення:

- інформаційний (регулярний збір інформації на визначені теми з різних джерел, зокрема: із законодавчих актів, положень, наказів, методичних видань, класних журналів, сайтів освітніх установ та громадських

- організацій, що дозволяє скорегувати програму розвитку закладу загальної середньої освіти, навчальні плани);
- діагностичний моніторинг (збирання та узагальнення інформації за певними показниками з метою вивчення конкретних освітніх проблем, визначення рівня навченості учнів конкретної вікової групи, вимірювання рівня сформованості конкретних компетентностей, особистісного розвитку учнів, готовності школи до профільного навчання та ін.);
  - управлінський (відстеження й оцінка ефективності, наслідків і вторинних ефектів прийнятих рішень, розроблених програм).
- 2) за засобами, що використовуються:
- педагогічний: дидактичний, освітній, виховний (вивчення рівня навченості та якості виховання учнів, якості змісту освіти, якості викладання, умов, що забезпечують можливості навчання, виховання та самовиховання особистості);
  - психологічний (вивчення пізнавальної сфери, емоційної рівноваги, моральних якостей);
  - ресурсний (визначення обсягів та якості забезпечення ЗНЗ матеріально - технічними, фінансовими, науково - методичними та іншими ресурсами);
  - кадровий (вивчення кадрового складу педагогів, процесу та результатів підвищення кваліфікації педагогів);
  - управлінський (оцінювання якості та ефективності управління закладом).

Звітність про результати внутрішкільного моніторингу та періодичність його проведення у ЗЗСО

Закладом ЗЗСО здійснюється звітування у зазначені терміни шляхом надання інформації про:

- кадрове забезпечення закладу загальної середньої освіти (вересень);
- контингент учнів (вересень);
- матеріально-технічну базу закладу загальної середньої освіти (вересень);
- рівень навченості учнів за результатами навчання у I, II семестрах та за рік для учнів початкової, основної та старшої школи (січень, червень);
- рівень навченості учнів закладу за результатами навчання у I, II семестрах та за рік в розрізі навчальних предметів (січень, червень);
- результати моніторингу професійної компетентності вчителя;
- динаміку навчальних досягнень учнів в розрізі нульового, контрольного та підсумкового заміру знань з предметів навчального плану;
- результати моніторингу стану викладання предмету (предметів) інваріантної складової навчального плану;
- результати державної підсумкової атестації в 4, 9 та 11 класах (червень);
- результати участі учнів школи у Всеукраїнських, обласних, районних олімпіадах, турнірах, конкурсах (грудень - червень);
- результати участі учнів у ЗНО з української мови, математики, історії України (червень);

- результати участі учнів у ЗНО за результатами щорічного Офіційного звіту УЦОЯО про проведення зовнішнього незалежного оцінювання випускників закладів загальної середньої освіти (серпень).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- ✓ оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- ✓ контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- ✓ моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- ✓ створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Модель випускника

Модель випускника Нової Української Школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими. Випускник школи має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами. Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Наш випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

випускник школи добре проінформована особистість;
прагне до самоосвіти та вдосконалення;
готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави;
є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля; мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, вміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Наш випускник – свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків.

ПОГОДЖЕНО
педагогічною радою
Бірківської
ЗОШ I-III ступенів
імені І.А.Цюпи
протокол №7
від 26.04.2023 року

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом директора
Бірківської
ЗОШ I-III ступенів
імені І.А.Цюпи
від 27.04.2023 року
№27-о

**Освітня програма
Бірківської загальноосвітньої школи I-III ступенів імені І.А.Цюпи
Зіньківської міської ради Полтавської області для школи
I ступеня
(початкова середня освіта)**

Загальні положення освітньої програми
закладу загальної середньої освіти I ступеня

Освітня програма закладу загальної середньої освіти I ступеня (початкова освіта) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р, розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 року №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (зі змінами), Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688), згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року №743 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти» .

Освітню програму побудовано із урахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму ,
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання,
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту,
- наступності і перспективності навчання,
- взаємозв'язаного формування ключових компетентностей,

- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей,
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання,
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб, інтересів.

Освітня програма початкової освіти (далі - Освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які на тепер подані в рамках навчальних планів;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в таблиці 1; пропонується зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

Реалізація мети початкової освіти ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як:

- визнання унікальності та обдарованості кожної дитини, що забезпечується рівним доступом до освіти, заборонаю будь-яких форм дискримінації або відокремлення дітей на основі попереднього відбору;
- цінність дитинства, що оберігається шляхом встановлення освітніх вимог, які відповідають віковим особливостям дитини, визнання прав дитини на навчання через діяльність, зокрема гру, обмеження обсягу домашніх завдань для збільшення часу на рухову активність і творчість дитини;
- радість пізнання, що обумовлюється використанням в освітньому процесі дослідницької та проектної діяльності;
- розвиток вільної особистості шляхом підтримки самостійності, незалежного мислення, оптимізму та впевненості в собі;
- міцного здоров'я та добробуту, яких можливо досягти шляхом формування здорового способу життя і створення умов для гармонійного фізичного та психоемоційного розвитку;

- забезпечення безпеки у результаті створення атмосфери довіри і взаємоповаги, перетворення школи на безпечне місце, де запобігають насильству і цькуванню, надають необхідну підтримку;
- утвердження людської гідності шляхом виховання чесності, відваги, наполегливості, доброти, здатності до співчуття і співпереживання, справедливості, поваги до прав людини (зокрема, права на життя, здоров'я, власність, свободу слова тощо);
- плекання любові до рідного краю та української культури, шанобливе ставлення до Української держави;
- формування активної громадянської позиції, відповідальності за своє життя, розвиток громади та суспільства, збереження навколишнього світу.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження в закладі освіти для учнів 1-4-х класів з наповнюваністю 5 і більше учнів складає 3010 годин/навчальний рік: для 1-го класу – 700 годин/навчальний рік, для 2-го класу – 770 годин/навчальний рік, для 3-го класу – 770 годин/навчальний рік, для 4-го класу – 770 годин/навчальний рік. Оскільки діти навчаються в класах-комплектах, то обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів складає 1540 годин/навчальний рік: для класу-комплекту учнів 1-2 класів – 770 годин/навчальний рік, для класу-комплекту учнів 3-4 класів – 770 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти I ступеня (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план початкової школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, яка враховує особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна (реалізується через окремі предмети «Українська мова, читання», «Англійська мова»),
- математична (реалізується через окремий предмет «Математика»),

- «Я досліджую світ" (природнича, громадянська та історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі) (реалізується через окремі предмети «Природознавство», «Основи здоров'я»),
- технологічна (реалізується через окремий предмет «Трудове навчання»),
- інформатична (реалізується через окремий предмет «Інформатика»),
- мистецька (реалізується через окремі предмети "Образотворче мистецтво" , "Музичне мистецтво"),
- фізкультурна (реалізується окремим предметом "Фізична культура").

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1 класі – 35 хвилин, у 2-4 класах – 40 хвилин.

Відповідно до Типового навчального плану години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний час, передбачений на варіативну складову може бути використаний на предмети інваріантної складової, на проведення індивідуальних та групових занять. Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається закладом загальної середньої освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладу освіти.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години;
- запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, чи світоглядного спрямування (християнська етика, українська мова);
- індивідуальні заняття та консультації.

Варіативність змісту початкової освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи

здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій. Через варіативні модулі можуть реалізовуватись не лише окремі види спорту, а й ритміка, хореографія, пластика, тощо.

Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо).

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Результати навчання повинні робити внесок у формування **ключових компетентностей** учнів початкових класів:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміньми і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- 9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і

збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

- 10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- 11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах наскрізних ліній ключових компетентностей спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізні освітні лінії – один із головних трендів сучасної освіти. Це соціально значимі надпредметні теми, які є інструментом формування у школярів уявлення про суспільство в цілому. Також вони допомагають розвивати здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях, формувати світогляд. Наскрізні змістовні лінії це:

1. Екологічна безпека та сталий розвиток. Її метою є формування соціально активних особистостей, які розумітимуть екологічні проблеми та робитимуть усе можливе для збереження довкілля.
2. Громадянська відповідальність. Її мета – формування відповідальних членів громади і суспільства, які розуміють механізми і принципи його функціонування, готові до співпраці та при цьому толерантні.
3. Здоров'я і безпека. Її завдання – формування розуміння важливості здорового способу життя та створення довколо себе безпечного середовища.
4. Підприємливість і фінансова грамотність. Основне завдання – забезпечити розуміння практичних аспектів фінансових питань, розвиток лідерських ініціатив та здатності успішно діяти у сучасному середовищі.

Наскрізнi освітні лінії у початковій школі є одним з ключових компонентів програми НУШ. Їх вивчення та застосування передбачає формування наступних наскрізних умінь у школярів:

- розв'язання проблем;
  - критичне мислення;
  - творче мислення (креативність);
  - співпраця;
  - ефективне спілкування;
  - розвиток власного емоційного інтелекту;
  - дослідження;
  - організації своєї діяльності;
  - рефлексія;
  - вдумливе читання.

Які інструменти розвитку наскрізних умінь обрати? Це цілком залежить від учителя та від завдань, які він ставить перед собою. У будь-якому разі головне завдання – продемонструвати дітям, наскільки важливо (а також цікаво!) не просто отримувати знання, а й використовувати їх на практиці.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Державний стандарт передбачає організацію освітнього процесу із застосуванням діяльнісного підходу на інтегрованій основі та з переважанням ігрових методів у першому циклі (1-2 класи) та на інтегровано-предметній основі у другому циклі (3-4 класи).

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроків, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організовує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Система оцінювання навчальних досягнень учнів

МОН затвердило нові рекомендації для оцінювання учнів 1–4 класів. У них – оновлені свідоцтва досягнень, поради щодо вербального та рівневого, формувального й підсумкового оцінювання.

Важливим компонентом освітнього процесу в початкових класах є оцінювальна діяльність, що здійснюється на засадах компетентнісного, діяльнісного, суб'єкт-суб'єктного підходів та передбачає партнерську взаємодію вчителя, учнів та їхніх батьків. Основними функціями оцінювання є мотиваційна, діагностична, коригувальна, прогностична, розвивальна, навчальна, виховна та управлінська.

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, а в 3-4 класах – рівневому оцінюванню.

Замість оцінки в балах пропонують використовувати вербальну оцінку окремих результатів навчання, яка, окрім оцінювального судження про досягнення, може ще позначати й рівень результату навчання.

Вербальну й рівневу оцінки можна виражати **як усно, так і письмово**.

Формувальне оцінювання має на меті:

- підтримувати навчальний розвиток дітей,
- вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку,
- діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання,
- вчасно виявляти проблеми і запобігати їх нашаруванню,
- аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо програм і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини,
- мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати,
- виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Формувальне оцінювання, метою якого є відстеження особистісного розвитку учнів, процесу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності, забезпечення індивідуальної траєкторії розвитку особистості, є невід'ємним складником освітнього процесу та здійснюється постійно.

Формувальне оцінювання передбачає організацію учителем діяльності учнів щодо усвідомлення ними цілей та очікуваних результатів навчання, способів їх досягнення та визначення подальших навчальних дій щодо покращення досягнень за результатами зворотного зв'язку.

Застосування формувального оцінювання уможлиблює розв'язання таких освітніх завдань:

- підтримання бажання вчитися та прагнути максимально можливих результатів;
- сприяння оптимальному темпу здобуття освіти учнів;

- формування в учнів упевненості у собі, усвідомлення своїх сильних сторін;
- формування в учнів рефлексивного ставлення до власних помилок і розуміння їх як невід'ємних етапів на шляху досягнення успіху;
- забезпечення постійного зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу;
- здійснення діагностування особистісного розвитку та навчальних досягнень учнів на кожному з етапів навчання.

Об'єктами формувального оцінювання є процес навчання учнів, а також результат навчальної діяльності на певному етапі навчання.

Провідна роль у формувальному оцінюванні належить критеріям, за якими воно здійснюється. Критерії оцінювання визначаються вчителем (із поступовим залученням до цього процесу учнів) відповідно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів.

Орієнтирами для визначення критеріїв формувального оцінювання є вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей учнів початкової школи, визначені Державним стандартом початкової освіти до певного циклу навчання (1-2 класи та 3-4 класи), і очікувані результати, зазначені в освітній програмі закладу загальної середньої освіти.

Під час здійснення формувального оцінювання важливо не протиставляти дітей один одному. Стимулом розвитку має бути співвідношення роботи (відповіді, дії тощо) з тим, як дитина працювала раніше. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учнів, враховувати, що оцінюється не учень, а його робота. Про складнощі у навчанні необхідно говорити з учнем індивідуально, аби не створювати ситуацію колективної зневаги до дитини та передумови булінгу.

Індивідуальні особливості дитини можуть впливати на її темп здобуття освіти, внаслідок чого вона може досягати визначених для певного етапу навчання очікуваних результатів раніше або пізніше, тому календарно-тематичне планування освітнього процесу має бути гнучким і динамічним, зорієнтованим на сприяння поступу учнів за індивідуальною траєкторією навчання та розвитку.

Для рівневої оцінки є 4 рівні:

- початковий (П);
- середній (С);
- достатній (Д);
- високий (В).

Формувальне та рівневе оцінювання здійснюється шляхом:

- педагогічного спостереження учителя за навчальною та іншими видами діяльності учнів;
- аналізу учнівських портфоліо, попередніх навчальних досягнень учнів, результатів їхніх діагностичних робіт;
- самооцінювання та взаємооцінювання результатів діяльності учнів;

- оцінювання особистісного розвитку та соціалізації учнів їхніми батьками;

- застосування прийомів отримання зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу («Світлофор», «Мікрофон», «Вихідний квиток» тощо).

У початкових класах вчителі дотримуються алгоритму діяльності під час організації формувального оцінювання та використовувати інструментарій формувального оцінювання, що було запропоновано у:

- Методичних рекомендаціях щодо орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 20.08.2018 № 924;
- Методичних рекомендаціях щодо оцінювання навчальних досягнень учнів другого класу, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 27.08.2019 № 1154;
- Методичних рекомендаціях щодо оцінювання навчальних досягнень учнів третіх та четвертих класів НУШ, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 16.09.2020 № 1146;
- Листі МОН України від 30.03.2021 щодо оцінювання навчання учнів 3-4 класів НУШ.

Підсумкове тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів здійснюється протягом навчального року за результатами опанування ними теми, кількох тем, розділу програми тощо. Підсумкове завершальне оцінювання здійснюється в кінці навчального року з метою визначення освітніх завдань для реалізації індивідуального підходу до дитини в процесі подальшого навчання.

Підсумкове завершальне оцінювання навчальних досягнень учнів передбачає узагальнення інформації про їхній навчальний поступ протягом навчального року, при цьому не передбачає проведення окремих діагностичних робіт. Результати підсумкового завершального оцінювання учитель визначає на основі власних педагогічних спостережень, результатів тематичного оцінювання, аналізу учнівських портфоліо та фіксує у Класному журналі і свідоцтвах досягнень.

Свідоцтво досягнень заповнюється вчителем двічі на рік. У жовтні заповнюється лише його перша частина, у травні - перша і друга частини.

У свідоцтві досягнень учитель фіксує розгорнуту інформацію про навчальний поступ учня/учениці у школі протягом навчального року з усіх предметів вивчення за показниками, які відповідають визначеним типовою освітньою програмою очікуваним результатам навчання, та надає рекомендації щодо подальшого навчання. Документ підписують учитель і батьки. Оригінал свідоцтва досягнень надається батькам, а його завірена копія зберігається в особовій справі учня в школі.

Інформація про формувальне та підсумкове оцінювання результатів навчання учня є конфіденційною. Вона обговорюється лише під час

індивідуальних зустрічей учителя з учнем/ученицею та його/її батьками або консультацій з фахівцями, які беруть участь у розробленні індивідуальної траєкторії розвитку учня.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності викладання у початковій школі повністю забезпечене кваліфікованими фахівцями; в 1-4 класах працюють вчителі, що пройшли курси і отримали сертифікат НУШ;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності – Державний стандарт, навчальні програми, підручники, які мають гриф МОН;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності – для учнів початкової школи створюється цілісне і креативне освітнє середовище згідно вимог НУШ; за кожним класом закріплено окремий кабінет, а для проведення уроків інформатики учні можуть використовувати можливості спеціалізований кабінет старшої школи.
- якість проведення навчальних занять – за якісне і вчасне проведення навчальних занять учителі несуть персональну відповідальність;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) проводиться згідно вимог навчальних програм та обліковується у класному журналі.

За організацію системи внутрішнього забезпечення якості освіти відповідає заступник директора з навчально-виховної роботи, яка опікується:

- оновленням методичної бази освітньої діяльності;
- контролем за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробкою рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторингом та оптимізацією соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створенням необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через участь у вебінарах, семінарах, тренінгах та післядипломну курсову підготовку.

Освітня програма закладу початкової освіти має передбачати досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

На основі освітньої програми складено та затверджено навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Директор школи

Валентина ДРОЗДОВА

Додаток 1
складений за Типовою освітньою програмою,
розробленою під керівництвом Савченко О.Я.

**Типовий навчальний план
для 1-4 класів початкової школи**

Навчальний план	Кількість годин на тиждень						
	1 клас	2 клас	Клас-комплект (1-2)	3 клас	4 клас	Клас-комплект (3-4)	Разом
Українська мова (інтегрований курс «Українська мова. Навчання грамоти»)	7	-	-	-	-	-	7/0
Українська мова Читання	-	7	7	-	-	-	7/7
Українська мова Літературне читання	-	-	-	7	7	7	14/7
Іноземна мова	2	3	3	3	3	3	11/6
Математика	4	4	4	5	5	5	18/9
Я досліджую світ	3	3	3	3	3	3	12/6
Дизайн і технології	1	1	1	1	1	1	4/2
Інформатика	-	1	1	1	1	1	3/2
Мистецтво	2	2	2	2	2	2	8/4
Фізична культура	3	3	3	3	3	3	12/6
Усього	22	24	24	25	25	25	96/49
<i>Варіативний складник</i>							
Варіативна складова: Християнська етика в українській культурі	1	1	1	-	-	-	2/1

Кількість навчальних годин на тиждень, що фінансуються з державного бюджету	23	25	25	25	25	25	98/50
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня	20/70 0	22/77 0	22/770	22/ 770	22/ 770	22/ 770	86/44 3010/ 1540

Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів

Директор школи

Валентина ДРОЗДОВА

Таблиця 1
до Освітньої програми

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Клас	Освітня галузь	Програма	Видавництво
1	Мовно-літературна, іншомовна	Типова освітня програма нової української школи для закладів загальної середньої освіти (1-2 класи), розроблена під керівництвом О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1272 “Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти”
1	Математична		
1	Я досліджую світ		
1	Технологічна		
1	Мистецька		
1	Фізкультурна		
2	Мовно-літературна, іншомовна	Типова освітня програма нової української школи для закладів загальної середньої освіти (1-2 класи), розроблена під керівництвом О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1272“Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти”
2	Математична		
2	Я досліджую світ		
2	Технологічна		
2	Інформатична		
2	Мистецька		
2	Фізкультурна		
3	Мовно-літературна, іншомовна	Типова освітня програма нової української школи для закладів загальної середньої освіти (3-4 класи), розроблена під керівництвом О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1273 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»
3	Математична		
3	Я досліджую світ		
3	Технологічна		
3	Інформатична		
3	Мистецька		
3	Фізкультурна		
4	Мовно-	Типова освітня програма	Наказ МОН

	літературна, іншомовна	нової української школи для закладів загальної середньої освіти (3-4 класи), розроблена під керівництвом О.Я.Савченко	України від 08.10.2019 № 1273 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»
4	Математична		
4	Я досліджую світ		
4	Технологічна		
4	Інформатична		
4	Мистецька		
4	Фізкультурна		

**Програмно-методичне забезпечення освітньої програми
(варіативний складник)**

№ з/п	Назва навчальної програми
1.	Християнська етика в українській культурі 2 клас «Дорога милосердя» Видавництво «Сім кольорів», 2013 рік

Директор школи

Валентина ДРОЗДОВА

ПОГОДЖЕНО
педагогічною радою
Бірківської
ЗОШ I-III ступенів
імені І.А.Цюпи
протокол №7

від 26.04.2023 року

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом директора
Бірківської
ЗОШ I-III ступенів
імені І.А.Цюпи
від 27.04.2023 року

№27-о

**Освітня програма
Бірківської загальноосвітньої школи I-III ступенів імені І.А.Цюпи
Зіньківської міської ради Полтавської області
для 5-6 класів НУШ
(базова середня освіта)**

1. Загальні положення

Ідея компетентнісного підходу до сучасної освіти є наскрізною і визначальною згідно з Державним стандартом базової освіти 2020 року. Надання пріоритетів формуванню у дітей готовності вчитися самостійно впродовж життя поставило нагальну потребу у виробленні власної концепції розвитку школи, яка прокладає стратегічний напрям у роботі колективу закладу, допомагає поєднати цілі та очікуваний результат, усвідомити їх усім учасникам освітнього процесу. Сьогоднішній випускник повинен мати чотири ключові компетентності: креативність, комунікація, вміння співпрацювати в команді, критичне мислення. Важливим показником життєвої компетентності школяра, його життєздатності, спроможності правильно орієнтуватися у життєвих реаліях та допомагати розв'язувати проблеми є цілісне світобачення, наскрізні вміння. Тому освітня діяльність у 5-6 класах має спрямовуватись на сформованість базових особистісних якостей дитини, таких як: міжособистісна злагода, міжособистісне партнерство, самостійність, чуйність, шанобливість, допитливість, спостережливість, креативність, розсудливість.

Організація освітньої діяльності в 5-6 класах здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р - <https://cutt.ly/OyA9z5p>), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898. Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог

до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма закладу загальної середньої освіти.

Заклад в освітній діяльності дотримується таких принципів:

- гуманізм як норма поваги до особистості та основа побудови партнерського спілкування з дитиною;
- інтеграційні засади побудови та організації освітнього процесу;
- визнання самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості;
- створення сприятливих умов для формування і розвитку у дитини пізнавальних, психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі, конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує;
- урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини.

Завдання освітніх ліній у 5-6 класах реалізуються на основі тематичного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх, виховних, пізнавальних ліній у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу.

Основними формами організованої освітньої діяльності 5-класників та 6-класників є:

- щоденні інтегровані заняття,
- підгрупові предметні заняття,
- індивідуально-групові заняття різної пізнавальної та продуктивної спрямованості.

Цілісне бачення та структура тематичних циклів, за якими будується освітній процес, відображаються у плануванні за принципом методичного конструктора.

Зберігаючи наступність із початковою школою,

- забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток;
- формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

1. вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного

- самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
2. здатність спілкуватися українською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
  3. математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
  4. компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
  5. інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
  6. екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;
  0. інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
  0. навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
  0. громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними

проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

0. культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
0. підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісне навчання, яке передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

2. Цілі та завдання освітньої діяльності

МЕТА діяльності : забезпечення єдиної лінії розвитку особистості школяра; формування духовної культури та цілісних світоглядних уявлень учнів.

Пріоритетні напрями діяльності вчителів:

- створення умов для здобуття якісної освіти через діяльнісний підхід у навчанні;
- формування активної громадянської позиції та патріотизму;
- формування у дітей культури добросусідства та екологічної свідомості ;
- втілення інклюзивних цінностей через збагачення інклюзивними підходами освітньої практики;
- сприяння формуванню у школярів лідерських якостей особистості;
- формування світогляду школярів засобами художньої творчості та краєзнавства;
- оптимізація взаємодії з батьками;
- модернізація матеріально-технічної бази та програмно-методичного забезпечення закладу.

3. Загальний обсяг річного навчального навантаження згідно з типовим планом

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас		
		Рекомендоване*	Мінімальне*	Максимальне*	Рекомендоване*	Мінімальне*	Максимальне*
Мовно-літературна **	На тиждень	11	10	13	11	10	13
	На рік	385	350	455	385	350	455
Математична	На тиждень	5	4	6	5	4	6
	На рік	175	140	210	175	140	210
Природнича	На тиждень	2	1,5	3	4	2	5
	На рік	70	52,5	105	140	70	175
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	1,5	1	3	1,5	1	3
	На рік	52,5	35	105	52,5	35	105
Громадянська та історична	На тиждень	1	1	2	2	1,5	3
	На рік	35	35	70	70	52,5	105
Технологічна	На тиждень	2	1	3	2	1	3
	На рік	70	35	105	70	35	105
Інформатична	На тиждень	1,5	1	2	1,5	1	2
	На рік	52,5	35	70	52,5	35	70
Мистецька	На тиждень	2	1	3	2	1	3
	На рік	70	35	105	70	35	105
Фізична культура***	На тиждень	3	3	3	3	3	3
	На рік	105	105	105	105	105	105
Усього	На тиждень	29	-	-	32	-	-
	На рік	1015	-	-	1120	-	-
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	2	-	-	2	-	-
	На рік	70	-	-	70	-	-
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	-	-	34	-	-
	На рік	1085	-	-	1190	-	-
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	28	-	-	31	-	-
	На рік	980	-	-	1085	-	-

Загальний обсяг навчального навантаження для 5-6 класів

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин 5 клас	Кількість годин 6 клас
Мовно-літературна **	На тиждень	11	10,5
	На рік	385	367,5
Математична	На тиждень	5	5
	На рік	175	175
Природнича	На тиждень	2,5	4,5
	На рік	87,5	157,5
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Громадянська та історична	На тиждень	1,5	2
	На рік	52,5	70
Технологічна	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Інформатична	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Мистецька	На тиждень	2	3
	На рік	70	105
Фізична культура***	На тиждень	3	3
	На рік	105	105
Усього	На тиждень	31	34
	На рік	1085	1190
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітнього компонента, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	-	-
	На рік	-	-
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	34
	На рік	1085	1190
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	28	31
	На рік	980	1085

4. Навчальний план для 5-6 класів

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень 5 клас	Кількість годин на тиждень 5 клас ООП	Кількість годин на тиждень 6 клас
Мовно-літературна	Українська мова	4	2	4
	Українська література	2	1	2
	Іноземна мова (англійська)	3	1	3
	Зарубіжна література	2	1	1,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1,5	1	-
	Історія України Всесвітня історія	-	-	2
Математична	Математика	5	2,5	5
Природнична	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2,5	1	2,5
	Географія	-	-	2
Технологічна	Технології	2	0,5	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	0,5	1
	Культура добросусідства	1	0,5	1
Інформатична	Інформатика	2	1	2
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	0,5	1
	Музичне мистецтво	1	0,5	1
	Інтегрований курс «Драматургія і театр»	-	-	1
Фізична культура	Фізична культура	3	1	3
Всього		31	14	34

5. Перелік модельних навчальних програм для 5-6 класів

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	автор(и)
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна літератури)	Українська мова Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О.В. Заболотний В.В. Лавринчук В.П. Плівачук К.В. Попова Т.Д.
	Українська література Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В.П. Січкач С.І. Шило С.Б.
	Зарубіжна література Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М. Ісаєва О.О. Клименко Ж.В. Мацевко-Бекерська Л.В. Юлдашева Л.П. Рудницька Н.П. Турянця В. Г. Тіхоненко С.О. Вітко М.І. Джангобекова Т.А.
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В.Г. Шаленко О.П. Сотникова С.І. Коваленко О.Я. Коропецька І.Б. Якоб О. М. Самойлюкевич І. В. Добра О. М. Кіор Т. М.
Математична	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» Модельна навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.
Соціальна та здоров'язбережувальна	Модельна навчальна програма «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Гущина Н.І, Василяшко І.П.
	Модельна навчальна програма «Культура добросусідства. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Араджионі М.А. Козорог О.Г. Лебідь Н.І. Потапова В.І., Унгурян І.К.

Природнича	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
	Модельна навчальна програма «Географія. 5-6 класи» <u>Модельна навчальна програма</u> для закладів загальної середньої освіти	Кобернік С. Г. Коваленко Р. Р. Гільберг Т. Г. Даценко Л. М.
Громадянська та історична освіта	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	Желіба О. В. Мокрогуз О.П.
	Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти	Піскарьова І.О. Бурлака О.В. Майорський В.В. Мелещенко Т.В. Щупак І.Я.
Технологічна	Модельна навчальна програма Модельна навчальна програма "Технології. 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти	Кільдеров Д.Е. Мачача Т.С. Юрженко В.В. Луп'як Д.М.
Інформатична	Модельна навчальна програма. «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й.Я. Лисенко Т.І. Чернікова Л.А. Шакотько В.В.
Мистецька	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Кондратова Л.Г.
Інтегрований міжгалузевий курс «Драматургія і театр»	Модельна навчальна програма «Драматургія і театр. 5-6 класи» (міжгалузевий інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Старагіна І.П. Чужинова І.Ю. Івасюк О.М.
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С. Коломоєць Г.А. Боляк А. А. Ребрина А. А. Деревянко В. В. Стеценко В. Г. Остапенко О. І. Лакіза О. М. Косик В. М. та інші

6. Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес проходить у безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Освітня програма передбачає формування у здобувачів освіти сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах шкільного навчання. Особливий акцент здійснюється на здатність дітей встановлювати асоціативні зв'язки, взаємозв'язки між об'єктами і явищами навколишнього світу, робити висновки та висловлювати судження. Ці характеристики засвідчують сформованість цілісних світоглядних уявлень і є результатом упровадження засад інтеграції в освітньому процесі.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна
- Математична
- Природнича
- Соціальна і здоров'язбережувальна
- Громадянська та історична
- Інформатична
- Технологічна
- Мистецька
- Фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі,

брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, урок-проект тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, за виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії впершу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей). Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

7. Оцінювання навчальних досягнень учнів

Навчальні досягнення здобувачів у 5 класі здійснюються у бальному оцінюванні, яке передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Оцінювання є зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів педагоги керуються такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень враховуються дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

Формулюються об'єктивні і зрозумілі для учнів навчальні цілі на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

Учні інформуються про критерії оцінювання, за якими визначається рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

З учнями здійснюється зворотній зв'язок щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або

електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створюються умови для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Овітній процес корегується з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

У формувальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, використовуються інструменти з орієнтовного переліку, наведеного у Додатку 1.

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану.

Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти ухвалила рішення про оцінювання учнів 5 класу:

- 1) Встановити адаптаційний період з 01.09 по 31.12.2022 року:
  - З 01.09 по 31.10 здійснювати вербальне оцінювання;
  - З 01.11 по 31.12.2022 року оцінювання навчальних досягнень учнів здійснювати у рівнях (П, С, Д, В);
  - З II семестру оцінювання проводити у балах;
  - З 01.09. по 31.12.2022 року відмовитися від оцінювання навчальних досягнень учнів з предметів мистецької, здоров'язбережувальної, технологічної галузей та фізичної культури;
- 2) З II семестру оцінювання навчальних досягнень учнів з предметів мистецької, здоров'язбережувальної, технологічної галузей та фізичної культури здійснювати у рівнях. Оцінювання за II семестр з даних предметів здійснити у рівнях, за рік у балах.
- 3) При оцінюванні навчальних досягнень учнів за I семестр не виставляти загальної оцінки результатів навчання у Свідоцтво досягнень та у журнал.
- 4) Затвердити Свідоцтво досягнень даного зразка з можливістю внесення змін у процесі роботи (Додаток 3).
- 5) У Свідоцтві досягнень при заповненні сторінки «Характеристика навчальної діяльності» використовувати наступні кліше:
  - ЗУ – має значні успіхи;
  - ДП – демонструє помітний результат;
  - ДВ – досягає результатів з допомогою вчителя;

•ПД – потребує значної уваги та допомоги.

- б) Для кращого моніторингу досягнень учнів учителям використовувати Щоденники спостережень за поступом учнів.
- 7) При фіксуванні результатів навчальної діяльності у електронному журналі на порталі НОВІ ЗНАННЯ використовувати вербальну характеристику досягнень учнів за групами предметних вмінь у формі коментарів чи зауважень.
- 8) При перевірці зошитів у 5 класі НУШ бали та рівні не виставляти. Застосовувати формульовано-вербальне оцінювання робіт вихованців (використовувати самооцінювання за допомогою смайликів та оцінювання вчителем теж за допомогою смайликів). Колонку ЗОШИТ у журналі залишати порожньою, використовувати формульовано-вербальне оцінювання за допомогою мовних кліше у розділі КОМЕНТАРІ.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів, які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованні оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання у закладі освіти застосовується рамка оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти (Додаток 2) . У рамці оцінювання навчальних досягнень навчальні досягнення учнів характеризують за чотирма рівнями: початковий, середній, достатній, високий.

Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

№з/п	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину – це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?

11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
15	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант однохвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоdnішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «...»?»
17	Перевірка неправильногорозуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
18	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____
21	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою

22	Підсумок питань на картках або	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
23	Підсумок реченням одним	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
24	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
25	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
26	Подумай – розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
27	Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив'язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
30	Семинар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію ___ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію ___» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами

		<p>«Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера.</p> <p>Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»</p>
35	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
36	Тестування	<p>За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів</p> <p>Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь</p>
37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
38	Усне опитування	<p>Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче:</p> <p>Чим це ___ схоже на/відрізняється від _____? Які характерні риси/елементи ___?</p> <p>Як ще можна показати/проілюструвати ___?</p> <p>У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль ___?</p> <p>Як ___ стосується ___?</p> <p>Які ідеї / деталі можна додати до _____? Наведіть приклад ___?</p> <p>Що не так з ___?</p> <p>Який висновок ви могли б зробити з _____?</p> <p>Які висновки можна зробити з ___?</p> <p>На яке питання ми намагаємося відповісти?</p> <p>Яку проблему ми намагаємося вирішити?</p> <p>Що ви можете сказати про _____?</p> <p>Що може статися, якщо ___?</p> <p>Які критерії можна взяти для оцінки _____?</p> <p>Які докази підтверджують ___?</p> <p>Як ми можемо довести / підтвердити _____?</p> <p>Як це можна розглядати з точки зору _____?</p> <p>Які альтернативи ___ слід розглянути?</p> <p>Який підхід/стратегію ви могли б використати для ?</p>
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
40	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань

41	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
43	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю не погоджуюся - не погоджуюся - погоджуюся - повністю погоджуюся
45	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між _, один вплив на _; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
46	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
47	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім вінабо учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну

**ОРІЄНТОВНА РАМКА
ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ
ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Рівні	Початковий рівень	Середній рівень	Достатній рівень	Високий рівень
Категорії критеріїв	1 – 3 бали	4 – 6 балів	7 – 9 балів	10 – 12 балів
<i>Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації</i>	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: - планує й здійснює навчальний пошук; - опрацьовує текстову та/або графічну інформацію	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: - планує й здійснює навчальний пошук; - ставить запитання до змісту навчального матеріалу; - опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей	Учень/учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб: - планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; - ставить уточнювальні запитання; - використовує інформацію з кількох джерел; - опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; - порівнює інформацію з кількох джерел	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: - планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; - ставить запитання на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків; - використовує інформацію з різних джерел; - опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; - аналізує й порівнює інформацію з різних джерел; - критично оцінює надійність джерела й достовірність інформації

<p><i>Комунікація, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій</i></p>	<p>Учень учениця: - створює короткі усні й письмові повідомлення; - відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності</p>	<p>Учень / учениця: - створює короткі усні й письмові повідомлення; - відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; - презентує результати своєї навчальної діяльності</p>	<p>Учень / учениця: - створює деталізовані усні й письмові повідомлення; - висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; - презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)</p>	<p>Учень / учениця: - створює деталізовані усні й письмові повідомлення; - висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; - творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)</p>
<p><i>Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом</i></p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя або інших осіб: - виконує навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання; - розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення</p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: - виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком; - може порівняти окремі об'єкти вивчення</p>	<p>Учень/учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: - формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання або розв'язання проблеми; - складає план для виконання / розв'язання відповідно до інструкцій</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, для виконання практичних завдань та/або розв'язання повсякденних проблем у нетипових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: - формулює проблемні питання, висуває гіпотези; - успішно виконує завдання або розв'язує проблему відповідно до інструкцій; - обґрунтовує обраний спосіб розв'язання /</p>

			та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання / розв'язання; -може аналізувати та порівнювати об'єкти вивчення	виконання, спираючись на знання й досвід; -може класифікувати й узагальнювати об'єкти вивчення
<i>Рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності</i>	Учень / учениця розпізнає помилки, логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб розпізнає й виправляє окремі помилки та робить часткові уточнення в результатах навчальної діяльності	Учень/учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб : -успішно виправляє окремі помилки й робить часткові уточнення в результатах власної навчальної діяльності; - визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності й можливі шляхи їх подолання	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: -аналізує результати власної діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє помилки й робить уточнення; - визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності, та можливі шляхи їх подолання

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СВІДОЦТВО ДОСЯГНЕНЬ

УЧЕНИЦІ/УЧНЯ 5 КЛАСУ

Бірківської загальноосвітньої школа І-ІІІ ступенів імені І. А. Цюпи

Зіньківської міської ради Полтавської області

(прізвище та ім'я учня / учениці)

2022-2023 навчальний рік

Характеристика навчальної діяльності*	Стан сформованості (сформовано/формується)
виявляє інтерес до навчання	
виявляє розуміння прочитаного	
висловлює власну думку	
критично та системно мислить	
логічно обґрунтовує власну позицію	
діє творчо	
виявляє ініціативу в процесі навчання	
конструктивно керує емоціями	
оцінює ризики	
самостійно приймає рішення	
розв'язує проблеми	

співпрацює з іншими	
---------------------	--

Характеристика результатів навчальної діяльності

Навчальний предмет / інтегрований курс	Результати навчання	Рівень досягнення результатів навчання		
		I семестр	II семестр	Рік
Українська мова	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання			
	Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння			
	Сприймає письмові тексти / Читання			
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо			
	Загальна оцінка результатів навчання**			
Українська література	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання			
	Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння			
	Сприймає письмові тексти / Читання			
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо			
	Загальна оцінка результатів навчання**			
Зарубіжна література	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання			
	Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння			
	Сприймає письмові тексти / Читання			
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо			
	Загальна оцінка результатів навчання**			
Інтегрований курс	Пізнає різні види мистецтва			

«Драматургія і театр»	Працює з текстом			
	Бере участь у творчій діяльності			
	Загальна оцінка результатів навчання**			
Іноземна мова англійська	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання			
	Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння			
	Сприймає письмові тексти / Читання			
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо			
	Загальна оцінка результатів навчання**			
Математика	Опрацьовує проблемні ситуації та створює математичні моделі			
	Розв'язує математичні задачі			
	Критично оцінює результати розв'язання проблемних ситуацій			
	Загальна оцінка результатів навчання**			
Пізнаємо природу	Проводить дослідження природи			
	Опрацьовує та використовує інформацію			
	Усвідомлює закономірності природи			
	Загальна оцінка результатів навчання**			
Технології	Проектує та виготовляє вироби			

	Застосовує технології декоративно-ужиткового мистецтва			
	Виявляє самозарадність у побуті / освітньому процесі			
	Загальна оцінка результатів навчання**			

Інформатика	Працює з інформацією, даними, моделями			
	Створює інформаційні продукти			
	Працює в цифровому середовищі			
	Безпечно та відповідально використовує інформаційні технології			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Здоров'я, безпека та добробут (інтегрований курс)	Піклується про здоров'я			
	Приймає рішення для безпеки			
	Виявляє підприємливість і поводить етично			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Культура добросусідства	Поводиться етично			
	Мислить критично			
	Позитивно ставиться до себе та оточуючих			
	Загальна оцінка результатів навчання			

Вступ до історії України та громадянської освіти / ***	Орієнтується в історичному часі й просторі			
	Працює з інформацією історичного змісту			
	Виявляє повагу до гідності людини та соціальну активність			
	Загальна оцінка результатів навчання**			
Інтегрований курс «Мистецтво»	Пізнає різні види мистецтва			
	Працює з текстом			
	Бере участь у творчій діяльності			
	Загальна оцінка результатів навчання**			
Фізична культура	Розвиває особистісні якості у процесі фізичного виховання			
	Володіє технікою фізичних вправ			
	Здійснює фізкультурно оздоровчу діяльність			
	Загальна оцінка результатів навчання**			

ЗУ – має значні успіхи;

ДП – демонструє помітний результат;

ДВ – досягає результату з допомогою вчителя;

ПД – потребує допомоги

Рекомендації вчителя:

Пропущених днів _____ Підпис вчителя _____

Побажання батьків (інших законних представників)

(будь ласка, заповніть або поверніть екземпляр до школи)

Підпис батьків або осіб, які їх замінюють _____

Керівник закладу освіти _____

Підпис

М.П.

ПОГОДЖЕНО
педагогічною радою
Бірківської
ЗОШ I-III ступенів
імені І.А.Цюпи
протокол №7
від 26.04.2023 року

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом директора
Бірківської
ЗОШ I-III ступенів
імені І.А.Цюпи
від 27.04.2023 року
№27-о

Освітня програма
Бірківської загальноосвітньої школи I-III ступенів імені І.А.Цюпи
Зіньківської міської ради Полтавської області
для школи II ступеня
(базова середня освіта)
(7-9 класи)

Загальні положення освітньої програми
закладу загальної середньої освіти II ступеня

Освітня програма Бірківської загальноосвітньої школи I-III ступенів імені І.А.Цюпи Зіньківської міської ради Полтавської області для школи II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та на основі «Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

Освітня програма базової середньої освіти (далі - Освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9-х класів закладу загальної середньої освіти складає 3342,5 (3080) годин/навчальний рік: для 7-го класу – 1085 годин/навчальний рік, для 8-го класу – 1102,5 (840) годин/навчальний рік, для 9-го класу – 1155 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти II ступеня (далі – навчальний план)(додаток 1).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається закладом загальної середньої освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальному плані закладу освіти.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години;

- запровадження факультативів, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, чи світоглядного спрямування;

- індивідуальні заняття та консультації.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальний план закладу освіти повинен містити усі предмети інваріантної складової, передбачені навчальним планом Типової освітньої програми.

На основі навчального плану заклад освіти складає на кожен навчальний рік робочий навчальний план з конкретизацією варіативної складової, враховуючи особливості регіону та індивідуальні освітні потреби учнів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій. Через варіативні модулі можуть реалізовуватись не лише окремі види спорту, а й ритміка, хореографія, пластика, фітнес тощо.

Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо).

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про повну загальну середню освіту".

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план зорієнтований на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Ключові компетентності здобувачів освіти 7-9-х класів визначені в Постанові КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 7 серпня 2013 р. № 538)

До ключових компетентностей здобувачів освіти 7-9 класів належать:

- 1) **громадянська компетентність** – здатність учня активно, відповідально та ефективно реалізовувати права та обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства;
- 2) **діяльнісний підхід** – спрямованість навчально-виховного процесу на розвиток умінь і навичок особистості, застосування на практиці здобутих знань з різних навчальних предметів, успішну адаптацію людини в соціумі, професійну самореалізацію, формування здібностей до колективної діяльності та самоосвіти;
- 3) **загальнокультурна компетентність** – здатність учня аналізувати та оцінювати досягнення національної та світової культури, орієнтуватися в культурному та духовному контексті сучасного суспільства, застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності;
- 4) **здоров'язбережувальна компетентність** – здатність учня застосовувати в умовах конкретної ситуації сукупність здоров'язбережувальних компетенцій, дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших людей;

- 5) **інформаційно-комунікаційна компетентність** – здатність учня використовувати інформаційно-комунікаційні технології та відповідні засоби для виконання особистісних і суспільнозначущих завдань;
- 6) **ключова компетентність** – спеціально структурований комплекс характеристик (якостей) особистості, що дає можливість їй ефективно діяти у різних сферах життєдіяльності і належить до загальногалузевого змісту освітніх стандартів;
- 7) **ключова компетенція** – певний рівень знань, умінь, навичок, ставлень, які можна застосувати у сфері діяльності людини;
- 8) **компетентнісний підхід** – спрямованість освітнього процесу на досягнення результатів, якими є ієрархічно підпорядковані ключова, загальнопредметна і предметна (галузева) компетентності;
- 9) **компетентність** - набута у процесі навчання інтегрована здатність учня, що складається із знань, умінь, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці;
- 10) **компетенція** – суспільно визнаний рівень знань, умінь, навичок, ставлень у певній сфері діяльності людини;
- 11) **комунікативна компетентність** – здатність особистості застосовувати у конкретному виді спілкування знання мови, способи взаємодії з людьми, що оточують її та перебувають на відстані, навички роботи у групі, володіння різними соціальними ролями;
- 12) **міжпредметна естетична компетентність** – здатність виявляти естетичне ставлення до світу в різних сферах діяльності людини, оцінювати предмети і явища, їх взаємодію, що формується під час опанування різних видів мистецтва;
- 13) **міжпредметна компетентність** – здатність учня застосовувати щодо міжпредметного кола проблем знання, уміння, навички, способи діяльності та ставлення, які належать до певного кола навчальних предметів і освітніх галузей;
- 14) **навчальна програма** - нормативний документ, що конкретизує для кожного класу визначені цим Державним стандартом результати навчання відповідно до освітньої галузі або її складової, деталізує навчальний зміст, у результаті засвоєння якого такі результати досягаються, а також містить рекомендації щодо виявлення та оцінювання результатів навчання;
- 15) **особистісно зорієнтований підхід** – спрямованість навчально-виховного процесу на взаємодію і плідний розвиток особистості педагога та його учнів на основі рівності у спілкуванні та партнерства у навчанні;
- 16) **предметна (галузева) компетентність** – набутий учнями у процесі навчання досвід специфічної для певного предмета діяльності, пов'язаної із засвоєнням, розумінням і застосуванням нових знань;
- 17) **предметна компетенція** – сукупність знань, умінь та характерних рис у межах змісту конкретного предмета, необхідних для виконання учнями певних дій з метою розв'язання навчальних проблем, задач, ситуацій;
- 18) **предметна мистецька компетентність** - здатність до розуміння і творчого самовираження у сфері музичного, образотворчого та інших видів

мистецтва, що формується під час сприймання творів таких видів мистецтва і їх практичного опанування;

19) **проектно-технологічна компетентність** – здатність учнів застосовувати знання, уміння та особистий досвід у предметно-перетворювальній діяльності;

20) **соціальна компетентність** – здатність особистості продуктивно співпрацювати з партнерами у групі та команді, виконувати різні ролі та функції у колективі.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати</p>

		<p>спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному</p>

		<p>суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>

6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати</p>

	компетентності	<p>думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>

10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
----	--	--

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

<p>Громадянська відповідальність</p>	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
<p>Здоров'я і безпека</p>	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
<p>Підприємливість і фінансова грамотність</p>	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а

також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури
Суспільствознавство
Мистецтво
Математика
Природознавство
Технології
Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

формування компетентностей;
розвитку компетентностей;
перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
корекції основних компетентностей;
комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі,

брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності викладання у школі II ступеня повністю забезпечене кваліфікованими фахівцями;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності – Державний стандарт, навчальні програми (таблиця 1), підручники, які мають гриф МОН.
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності – учні середньої школи навчаються частково за кабінетною системою; предметні кабінети, майстерні і спортивна зала обладнані відповідно до вимог Положення про навчальний кабінет та вимог техніки безпеки;
- якість проведення навчальних занять – за якісне і вчасне проведення навчальних занять учителі несуть персональну відповідальність;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) проводиться згідно вимог навчальних програм та обліковується у класному журналі.

За організацію системи внутрішнього забезпечення якості освіти відповідає заступник директора з навчально-виховної роботи, яка опікується:

- оновленням методичної бази освітньої діяльності;
- контролем за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробкою рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторингом та оптимізацією соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створенням необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через участь у вебінарах, семінарах, тренінгах та післядипломну курсову підготовку.

Освітня програма закладу базової середньої освіти має передбачати досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу базової середньої освіти, сформована на основі Типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада

закладу освіти та затверджує його директор. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору учнями, які є обов'язковими, за рішенням закладу вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу освіти.

На основі освітньої програми складено та затверджено навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Директор школи

Валентина ДРОЗДОВА

Додаток 1
складений за Типовим навчальним планом
закладів загальної середньої освіти II ступеня,
затвердженим наказом МОН України від 20.04.2018 року №405

**Навчальний план
базової школи з навчанням українською мовою**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		7	8 (до 5 учнів)	8	9
Мови і літератури	Українська мова	2,5	1,5	2	2
	Українська література	2	1,5	2	2
	Іноземна мова	3	2,5	3	3
	Зарубіжна література	2	1,5	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	0,5	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	-	-	-
	Образотворче мистецтво	1	-	-	-
	Мистецтво	-	0,5	1	1
Математика	Математика	-	-	-	-
	Алгебра	2	1,5	2	2
	Геометрія	2	1,5	2	2
Природо-знавство	Природознавство	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	2
	Географія	2	1,5	2	1,5
	Фізика	2	2	2	3
	Хімія	1,5	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1
	Інформатика	1	1,5	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	0,5	1	1
	Фізична культура	3	1,5	3	3
Разом		31	24	31.5	33
Варіативна складова					
Всього		31	24	31.5	33

Директор школи

Валентина ДРОЗДОВА

Таблиця 1
до Освітньої програми

**Програмне
забезпечення освітньої програми**

Клас	Предмет	Програма	Видавництво
7	Українська мова	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Українська мова. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
7	Українська література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Українська література. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
7	Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи	Київ, 2017 наказ МОН від 07.06.2017 № 804
7	Зарубіжна література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Зарубіжна література. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
7	Історія України	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Історія України. 5–9 класи	Наказ МОН від від 21.02.2019 № 236
7	Всесвітня історія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Всесвітня історія. 7–9 класи	Наказ МОН від від 21.02.2019 № 236
7	Музичне мистецтво	Навчальна програма для	Наказ МОН

		загальноосвітніх навчальних закладів України Мистецтво. 5–9 класи	від 07.06.2017 № 804
7	Образотворче мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Мистецтво. 5–9 класи	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
7	Алгебра	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Математика. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
7	Геометрія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Математика. 5-9 класи	Київ Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
7	Біологія	Програма з біології для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
7	Географія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України. Географія. 6-9 класи.	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
7	Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Фізика. 7-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
7	Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів України. Хімія. 7-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта»

			2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
7	Трудове навчання	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України. Трудове навчання. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
7	Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України. Інформатика. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
7	Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України. Основи здоров'я. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
7	Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Фізична культура. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
8	Українська мова	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Українська мова. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
8	Українська література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України	Київ. Видавничий дім

		Українська література. 5-9 класи	«Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
8	Іноземна мова (англійська)	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи	Київ, 2017 наказ МОН від 07.06.2017 № 804
8	Зарубіжна література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Зарубіжна література. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
8	Історія України	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Історія України. 5–9 класи	Наказ МОН від від 21.02.2019 № 236
8	Всесвітня історія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Всесвітня історія. 7–9 класи	Наказ МОН від від 21.02.2019 № 236
8	Мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Мистецтво. 5–9 класи	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
8	Алгебра	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Математика. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
8	Геометрія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Математика. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804

8	Біологія	Програма з біології для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
8	Географія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України. Географія. 6-9 класи.	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
8	Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Фізика. 7-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
8	Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів України. Хімія. 7-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
8	Трудове навчання	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України. Трудове навчання. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
8	Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України. Інформатика. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
8	Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України.	Київ. Видавничий дім

		Основи здоров'я. 5-9 класи	«Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
8	Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Фізична культура. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
9	Українська мова	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Українська мова. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
9	Українська література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Українська література. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
9	Зарубіжна література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Зарубіжна література. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
9	Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи	Київ, 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
9	Історія України	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Історія України. 5-9 класи	Наказ МОН від від 21.02.2019 № 236

9	Всесвітня історія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Всесвітня історія. 7–9 класи	Наказ МОН від від 21.02.2019 № 236
9	Основи правознавства	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Наказ МОН від від 23.10.2017 №1407
9	Мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Мистецтво. 5–9 класи	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
9	Алгебра	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Математика. 5-9 класи	Київ Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
9	Геометрія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Математика. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
9	Біологія	Програма з біології для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
9	Географія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України. Географія. 6-9 класи.	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
9	Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України Фізика. 7-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017

			№ 804
9	Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів України. Хімія. 7-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
9	Трудове навчання	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України. Трудове навчання. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
9	Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України. Інформатика. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
9	Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів України. Основи здоров'я. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 07.06.2017 № 804
9	Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Фізична культура. 5-9 класи	Київ. Видавничий дім «Освіта» 2017, наказ МОН від 23.10.2017 № 1407

Директор школи

Валентина ДРОЗДОВА